

Llibres per a infants i adolescents

per Teresa Mañà

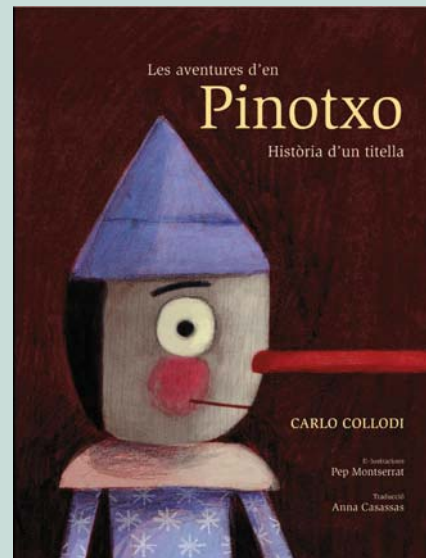
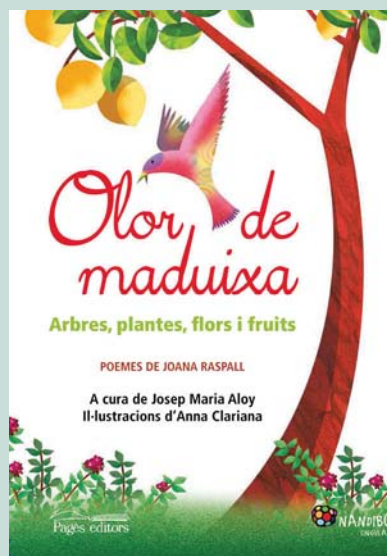
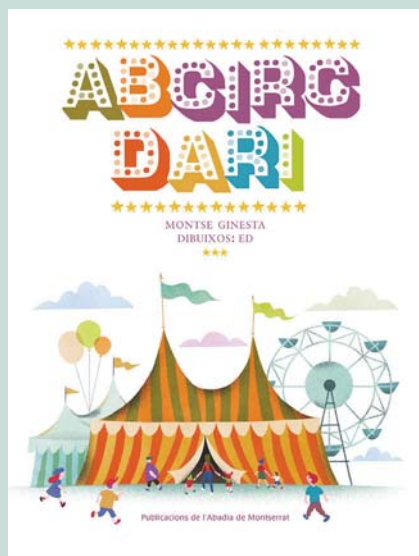
A les acaballes de l'any 2016, quan ens toca tancar aquest article que presenta un balanç del que ha estat el llibre infantil en català al llarg de l'any, hi ha una gran expectativa sobre la participació de Catalunya com a invitada a la Fira de Bolonya. Des de l'edició de l'abril passat se sap que l'edició en llengua catalana serà la convidada en aquesta fira, la més reconeguda i la més important en aquest gènere. Catalunya hi té una llarga tradició, amb editors i il·lustradors que hi han assistit al llarg dels anys, i el 2017 en serà la protagonista.

El director de l'Institut Ramon Llull i Paula Jarrin, la comissària, van fer la presentació oficial del programa el mes de novembre. Entre els actes que es desenvoluparan del 3 al 6 d'abril a Bolonya, s'han programat dues exposicions d'il·lustradors, una al recinte firal i l'altra a la ciutat, a l'impressionant edifici de l'Archiginnasio. Per a la primera, s'han seleccionat quaranta-dos il·lustradors amb una obra publicada, com a mínim, que representen el moment actual i marquen el futur d'aquesta disciplina. Al claustre de l'edifici històric, en canvi, s'hi podrà veure el treball de disset il·lustradors més que van obrir camí

i que han estat escollits per mostrar, a partir de la seva obra més representativa, el que han aportat a la literatura infantil i juvenil.

No sabem si el resultat final serà el que ha estat publicat, però és cert que en la llista dels «històrics» s'hi troben a faltar noms que han estat importants per a arribar on som, com Maria Rius i Marta Balaguer, i que les dues llistes presenten, almenys aparentment, una certa confusió. Per què Ignasi Blanch (1964) figura a la llista dels antics, encapçalada encertadament per Mercè Llimona (1914-1997) i, en canvi, Cristina Losantos (1960) o Pep Montserrat (1966) es troben en la llista dels qui marquen tendències? No sembla que sigui una cosa de l'edat. Sempre és difícil fer una tria, però, al marge dels criteris artístics, per a evitar la polèmica, segurament caldrien uns criteris clars i explícits. Amb tot, segur que les dues exposicions seran un bon escenari per a mostrar la producció en llengua catalana, potent i destacada en el camp de la il·lustració.

En una fira com aquesta, amb més d'un miler d'expositors, centenars de periodistes i també d'agents i es-

pecialistes acreditats, s'espera que les exposicions i altres activitats que es faran al llarg d'aquells dies augmentin la projecció internacional d'una producció abundant, tot i que, segons dades del 2015 de l'Associació d'Editors en Llengua Catalana, ha disminuït en facturació (un 2,98% menys respecte al 2014, mentre que la facturació de llibres en català ha augmentat) i en nombre de títols, que han passat de 2.751 el 2014 a 2.706 el 2015.

L'oferta de literatura infantil i juvenil, però, es manté amb força i diversitat, com ho posa de manifest un repàs a l'edició del 2016. En una llista que no intentem que sigui exhaustiva podem apuntar com a aspectes positius: l'aparició de petites editorials independents que opten per produccions pròpies amb autors d'aquí, l'edició d'àlbums i de llibres singulars il·lustrats que superen la franja de primers lectors i capten també lectors adults, el creixement de les novel·les per al públic juvenil que interessen el públic adult (o al revés) amb el que les editorials anomenen llibres *crossover*, la presència i l'increment de la poesia infantil i la intensificació de les traduccions (segons la publicació *Panoràmica de la edició espanyola de libros 2015*, el 55,2% dels llibres infantils i juvenils que s'editen en català són traduïts).

En l'inventari negatiu, anotem la saturació de títols i d'autors que pot comportar la celebració de commemoracions (com les adaptacions infantils i juvenils del *Llibre de les bèsties* en l'Any Lull), la creació de sèries per part d'autors locals que darrere l'èxit de títols estrangers aporten poca novetat a personatges i a trames, el predomini de les veus més veteranes i, pel que fa a la novel·la juvenil, el retrocés del gènere fantàstic i el retorn dels temes realistes poc amables en històries protagonitzades per nois

i noies amb problemes de tota mena, amb famílies desestructurades que viuen contratemps generats per l'atur, els desnonaments, o altres conseqüències de la crisi. En el balanç final, les obres destinades al públic més infantil i les obres il·lustrades guanyen la partida als llibres de narracions i a les novel·les, que presenten un cert estancament en els models i les temàtiques.

Anys d'aniversari: set-cents, cinquanta, quinze anys...

Aquests són els anys de tres celebracions d'aniversari ben diferents, però que coincideixen amb un denominador comú: el llibre infantil. Amb motiu dels set-cents anys de la mort de Ramon Llull, el 2016 va ser declarat Any Lull i, en conseqüència, les editorials van aprofitat per a publicar diferents adaptacions de la seva obra més apta per al públic infantil i juvenil: el *Llibre de les bèsties*. Pere Martí, professor i especialista en llibre infantil, en l'article «Ramon Llull a l'abast d'infants i joves» («Llengua Nacional», núm. 95, 2n trimestre 2016), repassa retrospectivament totes les versions i aquest és el títol de Llull que més versions ha tingut, la primera de les quals l'any 1933 a càrrec d'Anna Rubiés, mestra del Grup Escolar Ramon Llull, que va editar el llibre.

Algunes adaptacions ja van ser comentades en el panorama anterior: *Llibre del gentil i dels tres savis*, de Petita Fragmenta, que s'ha atrevit amb un text diferent de Llull, i les dues versions del *Llibre de les bèsties* de l'editorial Barcanova, l'una il·lustrada per Maria Espluga per al públic infantil i l'altra per al públic juvenil. A aquestes edicions podem afegir-hi una adaptació de l'editorial Bromera a càrrec de Teresa Broseta amb il·lustracions de Miquel Àngel Ginervi i una altra de l'editorial Santillana amb el text

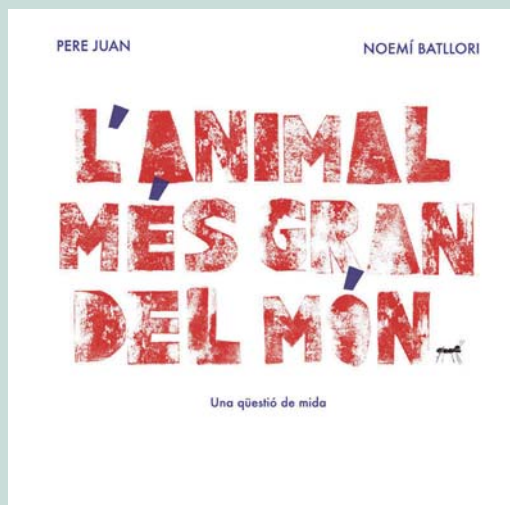
adaptat per Laura Borràs i il·lustracions de Pilarín Bayés. Editorial Sembra Llibres en presenta una que Roc Casagran converteix en ben comprensible i les il·lustracions d'Aitana Carrasco en ben atractiva. L'il·lustrador Subi també ha fet una versió de la faula d'aquest mateix llibre *La llebre i el lleó*, que l'editorial Baula ha editat en la col·lecció «Capsa de contes». I per al públic adult, una joia editada per Proa: el *Llibre de les bèsties* a càrrec de Miquel DescLOT amb il·lustracions a tot color de Perico Pastor, amb la presentació acarada del text original i l'adaptat. Encara a última hora hem tingut notícia d'una adaptació teatral d'aquest mateix títol a càrrec de Judit Robert en la petita editorial del Camp de Tarragona Ganzell, amb dibuixos infantils. Es pot dir que tothom qui vulgui llegir Llull en trobarà una versió al seu abast.

Es compleixen cinquanta anys de la primera aparició de *La casa sota la sorra*, una de les obres més populars de Joaquim Carbó, llegida per generacions de nois i noies. Amb motiu de l'aniversari l'editorial Estrella Polar, del Grup 62, n'ha fet una edició especial titulada *La casa sota la sorra i altres aventures d'en Pere Vidal* que inclou, a més, dos títols més de la sèrie: *Els bruixots de Kibor* i *La casa sobre les mines*. Per la seva banda, la Biblioteca de Catalunya s'ha sumat també a l'homenatge i ha fet una exposició retrospectiva de l'obra d'aquest autor que mostra el context històric dels fets que narra i el context literari en què va ser publicada. En aquest seguit de celebracions, hem d'afegir el guardó Marta Mata de l'Associació de Mestres Rosa Sensat que li va ser concedit en reconeixement a la seva trajectòria lligada a la pedagogia, des dels seus inicis com a fundador de la revista «Cavall Fort».

I quinze són els anys que compleix el premi Aurora Díaz-Plaja, el premi que atorga l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana per a articles d'anàlisi i estudi de la literatura infantil i juvenil catalana. El guardó, que amb la crisi va perdre la seva dotació econòmica per quedar-se amb una menció honorífica, ha estat per a la professora Clara Berenguer, de la Universitat de València, pel conjunt de ressenyes publicades a la revista «Lletres Valencianes» durant l'any 2015, i en especial per a «Versos i il·lustracions per créixer», dedicada a l'antologia de poesia infantil de Marc Granell. L'article es troba disponible en línia a la secció «Els premis de l'AECL» de la pàgina web de l'associació.

Tria de novetats

Com apuntàvem en la introducció d'aquest article, els llibres de poemes són un gènere cada vegada més present dins dels catàlegs de les editorials. Així ho fa notar Margarida Prats a «Edició de llibres infantils i juvenils a Catalunya (2014-2015): la poesia», article publicat a l'«Anuari de l'Observatori de Biblioteques, Llibres i Lectura» (UB), pel que respecta als dos anys anteriors, però s'afirma també com una característica en aquest 2016. Entre les veus més conegudes que han publicat, trobem Salvador Comelles, amb *Capicua. 12 poemes amb animals per llegir i cantar* (Publicacions de l'Abadia de Montserrat), un recull de poemes que es poden cantar amb la música de cançons populars com «Marrameu, torra castanyes», «El gegant del pi»... És una idea encertada i les il·lustracions de Mariona Cabassa en fan un llibre molt bonic. A la mateixa editorial, una altra autora coneguda, Montse Ginesta, desplega tota la

seva imaginació per a presentar per ordre alfabètic i amb diferents poemes tots els personatges d'un circ en l'àlbum *AbCircDari*. A més de traça, en els poemes hi ha una gran capacitat d'inventiva, fins al punt d'imaginar-se una xinxa (a la difícil lletra x) que fa surf de vela en una palangana! Els dibuixos d'Ed acompanyen els textos i confegeixen un llibre excel·lent.

Altres reculls es proposen donar a conèixer l'obra de poetes de renom. Josep M. Aloy és responsable de la selecció de poesies d'*Olor de maduixa* («Nandibú», Pagès) de la poeta Joana Raspall, il·lustrades per Anna Clariana, obra que se suma al *Bestiolar* d'aquesta autora publicat a la mateixa col·lecció. Aquest poemari té per tema la natura i el curador presenta els poemes de l'escriptora disposats per ordre alfabètic. És una obra atractiva per als infants i útil per als mestres, feta amb rigor i respecte, que inclou textos de presentació, una bibliografia i la localització dels poemes.

Una altra poeta de qui es recuperen obres per als lectors infantils és M. Mercè Marçal. De la seva obra, Jaume Subirana n'ha fet una tria —amb una breu presentació— que s'edita sota el títol *Tan petita i ja saps...* («Vagó de versos», Andana) i amb uns dibuixos expressius de Marta Altés. La mateixa editorial ens brinda *Mitjanit*, un recull poètic escrit per Martina Escoda amb il·lustracions de Sonja Wimmer que convida a somiar a l'hora d'anar a dormir. Amb onze títols publicats, aquesta editorial valenciana és un referent que cal tenir en compte per a la poesia adreçada a nens.

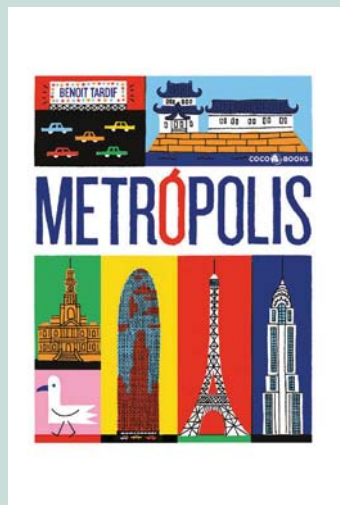
Els llibres amb imatges ocupen un lloc destacat en l'oferta que analitzem i, moltes vegades, depassen el públic infantil com a destinatari. Comencem recomanant *El barret prodigiós i la barraca de monstres* (Comanegra), un

conte de Pere Calders aparegut en el recull *El primer arlequí* que narra una aventura màgica i sorprenent entre les cartes de dues baralles. El llibre té unes il·lustracions de Pep Boatella que en fan una obra espectacular i apta per a un públic capaç d'entendre el món particular de Pere Calders i de fruir-ne. També ens agrada *L'animal més gran del món* (Yekibud), un llibre d'aparença (i producció) senzilla, que crida l'atenció per les estampacions de Noemí Batllori, explosions de colors que acompanyen un text signat per Pere Juan que recorda els contes populars.

Altres títols potser no resulten tan vistosos, però no ens deixen indiferents. És el cas dels nous àlbums de Petit Fragmenta: *Silència*, escrit per Nina da Lua i il·lustrat per Gemma Capdevila, i *Ioga*, amb text de Míriam Raventós i il·lustracions de Maria Girón, tots dos amb una gran delicadesa. *Silència* és un recorregut poètic amb una prosa propera als haikus per estats i sensacions que Gemma Capdevila sap transmetre perfectament amb les seves aquarel·les. A *Ioga* s'introdueix els lectors en aquesta pràctica d'una manera molt propera i entenedora. Els nous títols, com els anteriors, incorporen una guia de lectura amb reflexions i propostes pràctiques destinada a pares i docents.

La poètica és present a *El jardí màgic* (Ekaré), un conte ecològic, d'una estètica simple i depurada, amb text i il·lustracions de Lemniscates, nom artístic de qui va ser guanyadora del Premi Crítica «Serra d'Or» de Coneixements 2016. Afegim la proposta singular que Ona Danés ens fa en el petit llibre *Un dia amb en Peter* (Sd. Edicions), tot narrat amb imatges delicades el dia a dia d'un pollet que no sembla de granja.

L'humor, el trobem a *Max i els superherois* (Animallibres), un enginyós relat creat per Rocío Bonilla i il·lustrat

per Oriol Malet sobre les mares que semblen tenir superpoders per a poder fer tot el que fan. Amb humor també es tracta el tema de l'arribada d'una germana a *Gegantíssima* («Lluna de Paper», Estrella Polar), un text de l'escriptora Bel Olid amb dibuixos de Mariam Ben-Arab que se suma a altres contes que plantegen l'arribada d'un nou membre a la família.

Algun conte dedicat a les festes nadalzenques no podia faltar en la tria. *Aquest Nadal no diré el vers* (Publicacions de l'Abadia de Montserrat), de Carme Colomer, amb dibuixos de Roberta Brida, s'afegeix a la col·lecció «Uni, dori» de contes amb estructura de tipus acumulatiu i fórmules rítmiques, molt aptes per als petits lectors. Per a més grans, proposem un conte que fa olor de Nadal: *Agafi's fort el barret, senyora Jensen!* (Mosaics), de Diana Coromines i Calders, néta de l'escriptor, acompanyat d'unes simpàtiques il·lustracions de Cinta Fosch.

En la franja de lectors a partir de 9-10 anys, s'aprecia poca novetat en el conjunt de publicacions. Una gran part són relats discrets que els nois i noies llegiran amb facilitat i gust, com la faula, amb regust de conte popular, *Qui m'ha robat les plomes?* (Animallibres), escrita per Gemma Lienas i amb dibuixos de Sebastià Serra. En alguns casos, a més, aquestes lectures els portaran a reflexionar. En aquesta línia, Carles Sala proposa a *L'home de les mans de xocolata* («La meva Arcàdia») una bonica reflexió sobre la necessitat de donar-se temps per a fer coses que plaguin, no només treballar. Amb tot, podem trobar peces inclassificables, que mostren la capacitat creativa i comunicativa d'un autor o autora. És el cas de *Roc i l'escala de les portes secretes* («Nandibú». Pagès), un relat d'Eulàlia Canal que sap fer-nos interessant el món d'en Roc i els seus veïns, amb una narració fluida, despullada d'artificis, i una mirada amable sobre els personatges. Un text ple de vida i de veritat.

Pere Martí ens dóna a conèixer una història una mica diferent de la mena de relats que habitualment publica. Es tracta d'una narració sobre la batalla de l'Ebre titulada *El xiquet i el poble perdut*, editada per la Fundació El Solà (entitat ubicada al poble de la Fatarella que treballa per mantenir i difondre el patrimoni cultural de la vila i l'entorn) i Ediciones del Serbal. Escrit amb la destresa característica d'aquest autor, és un relat gens prescindible, però sí millorable pel que fa a les il·lustracions.

L'oferta per als lectors d'aquesta franja s'ha ampliat amb l'aparició del segell Jolibre de l'editorial Santillana Grup Promotor, que inclou en el seu catàleg títols publicats a l'antic Grup Promotor. Destaca una àmplia selecció de títols de Roald Dahl, amb motiu del centès aniversari del seu naixement, entre els quals els intel·ligents *Versos perversos* en una edició en què, sorprenentment, no consta qui ha fet la traducció.

En el terreny de la literatura juvenil destaquem els dos premis de l'editorial Cruïlla, que van recaure en dues autores amb una trajectòria llarga i solvent: el Premi Gran Angular fou per a Anna Manso amb l'obra *Allò de l'avi*, en què tracta el tema de la corrupció amb un estil que demostra el seu coneixement dels lectors juvenils. Per la seva banda, Maite Carranza va guanyar el Premi Vaixell de Vapor amb *La pel·lícula de la vida*, una novel·la sobre la precarietat laboral i la pobresa. Escrites totes dues amb una gran eficàcia narrativa, seran una bona lectura per als amants de les novel·les realistes que parlen de l'actualitat i de l'entorn proper.

De Maite Carranza hem de destacar també *Camins de llibertat* (Edebé), una novel·la que recupera un episodi de la Guerra Civil i els anys posteriors: l'existència dels passadors, homes que a través del pas de frontera a l'Alt Pirineu acompanyaven els qui havien de fugir de Catalunya o els qui, perseguits pels nazis, entraven a Espanya. Això ho descobreix l'Andrea, la protagonista adolescent i eixelebrada, quan investiga on reposa el cos del seu besavi, suposadament mort en aquella zona del Pallars. Amb els ingredients justos d'informació, misteri i amor adolescent, l'autora construeix una novel·la ben travada que dóna a conèixer uns fets poc coneguts de la Guerra Civil.

En el gènere apocalíptic, una darrera aportació és la novel·la *Herba negra* (Fanbooks), que va guanyar el premi Ramon Muntaner de literatura juvenil. Amb el tenebrós subtítol «La fi del món està germinant», Salvador Macip i Ricard Ruiz Garzón ens atrapen en un *thriller* protagonitzat per un grup de joves que descobreixen una organització secreta que pretén acabar amb la civilització a partir d'una nova espècie de planta.

Traduccions

Malgrat que Lluís Llorca opini, en un apunt titulat «No només és bo el que arriba de fora» («El Punt Avui, 1 de juny de 2016»), que no hi hauria d'haver una supremacia de les traduccions per sobre dels autors catalans en les seleccions que es fan per als lectors infantils i juvenils, és ben lògic que hi hagi més títols traduïts, ja que amb ells podem fer una millor oferta. A continuació en veurem algunes mostres.

L'editorial Coco Books ens convida a gaudir de *Metropolis*, de Benoit Tardif, i d'*Animals*, d'Ingela P. Arrhenius, dues obres d'impacte visual. Gràcies a Impedimenta, editorial madrilenya que edita peces del seu selecte catàleg també en català, els lectors infantils tindran a l'abast *El viatge*, de Francesca Sanna, àlbum il·lustrat per Anna Corina, guanyador del Premi Llibreter. El conte explica en primera persona el viatge d'una família per fugir de l'horror de la guerra i, malgrat l'argument, no deixa de ser

bonic. Com bonica i simpàtica és la història de *Quan un elefant s'enamora* (Barcanova), de Davide Cali i Alice Lotti, protagonitzada per un elefant que podria ser qualsevol en la mateixa situació. Una altra història que ens provoca el somriure és *El meu amic llibre* (Blackie Books), escrit per Kirsten Hall i il·lustrat per Dasha Tolstikova, amb traducció de Bel Olid. Un llibre ens explica com se sent estimat per la nena que el té; quan un gos el fa malbé, la nena li fa unes guardes noves (que el lector també podrà fer). Un llibre amable amb una presentació original i atractiva. Aquesta mateixa editorial ens ofereix un clàssic modern: *Tots fem caca* (1977), de Taro Gomi, una obra d'aquest il·lustrador que farà les delícies dels nens pel tema escatològic i pels dibuixos. I també ens plau molt disposar de l'edició en català d'*Emili* (Kalandraka), l'extraordinari pop creat per Tomi Ungerer.

Entre els clàssics, recomanem una preciosa edició de *Les aventures de Pinotxo* (Combel) en una acurada traducció d'Anna Casassas amb les il·lustracions magistrals de Pep Montserrat, i el conte de Nadal de Hoffmann *Trencanous i el rei dels ratolins* (Sd. edicions), traduït per Josep Palet i il·lustrat per Maria Tarragó, amb unes imatges precioses.

Pel que fa a les traduccions destinades al públic ju-

venil, cal aconsellar dos títols: *Xaval gras es menja el món* (Edicions de 1984), de K.L. Going, una novel·la honesta sobre un noi obès que troba el seu camí a través de la música, una història de superació i amistat que evita el melodrama fàcil, i *Un monstre em ve a veure* (Sembra Llibres), de Patrick Ness, publicat per primer cop el 2015, però que ara, arran de l'estrena de la pel·lícula basada en l'obra, ha estat reeditat. És una novel·la valenta que narra el dolor i la ràbia d'un nen davant la mort imminent de la seva mare d'una manera commovedora i gens dramàtica.

Notícies sobre llibre infantil

Ens fem ressò de dues iniciatives que donen diversitat a l'oferta per al públic infantil, basada gairebé exclusivament en llibres impresos. D'una banda, la revista «Petit Sapiens», la filla petita de la revista d'història «Sàpiens», una publicació pensada per a aproximar la història als més petits amb reportatges, còmics i passatemps per a aprendre i entretenir-se i que es pot adquirir sola o amb la revista mare. De l'altra, les propostes digitals de Sami Apps, presentades al Liber 2016 amb el suport de la Direcció General de Política Lingüística i la Secretaria d'Afers Exteriors de la Generalitat de Catalunya, que inclouen App educatives en català i en castellà, i altres idiomes,

basades en contes de les editorials infantils. Les primeres editorials que han participat en el projecte són Mediterrània, Publicacions de l'Abadia de Montserrat i Corimbo.

Si desitgeu saber quin ha estat el balanç dels anys 2014 i 2015 en el terreny de biblioteques, llibres i lectura a Catalunya, podeu consultar el ja citat «Anuari de l'Observatori de Biblioteques, Llibres i Lectura», disponible en versió digital al repositori RACO. Pel que fa al llibre infantil i juvenil, ja vam comentar en l'anterior panorama l'article de Joan Portell en què feia el resum del bienni. A aquesta revista, en els darrers mesos s'hi han afegit les contribucions de Jaume Centelles sobre «La lectura entre els infants i joves a Catalunya»; de Teresa Colomer, que fa un repàs dels «Estudis i recerca sobre llibres infantils i juvenils a Catalunya», i, darrerament, el ja citat de Margarida Prats sobre l'edició de poesia per a infants.

Com a recurs informatiu per a seguir l'actualitat del llibre infantil, aconsellem el «Butlletí de Notícies» del SDLIJ (Servei de Documentació del Llibre Infantil i Juvenil) de la Biblioteca Pública Xavier Benguerel, al districte barceloní de la Vila Olímpica, en el qual s'informa de novetats sobre aquest gènere, activitats de difusió de la pròpia biblioteca o d'altres i s'hi fa una petit recull d'articles relacionats amb la matèria, disponibles en línia.

En el capítol d'obituaris volem recordar Agustín Fernández Paz (1947-2016), autor gallec d'una prolífica obra, llegit en català gràcies a l'editorial Bromera, que ha publicat la major part de la seva obra. El seu darrer llibre ha estat *La neu interminable*, una obra que respon a les

seves constants de misteri i mostra els dots de narrador que el van fer tan llegit, traduït i reconegut. Guanyador de nombrosos premis (Premi Nacional i una llarga llista de premis de diferents editorials), era una de les veus més valorades de la literatura infantil a Espanya.

En el terreny de la investigació, recollim la celebració, a finals de setembre passat, del simposi «10 años de literatura infantil y juvenil», amb motiu dels deu anys del Màster de literatura infantil i juvenil de la UAB. Amb un programa intens i la participació de nombrosos especialistes, l'acte va ser un espai per a reflexionar sobre l'evolució i les tendències de la literatura infantil i juvenil. Algunes de les intervencions de la trobada es poden recuperar a través de la pàgina del grup de recerca Gretel (<<http://www.gretel.cat/>>).

I, per acabar, ens fem ressò de la campanya de foment de la lectura engegada pel Departament de Cultura «Fas sis anys. Tria un llibre», una sorpresa en època de pressupostos minsos. La campanya, amb l'objectiu d'acostar el públic a les llibreries i impulsar la creació de la biblioteca personal dels infants, consisteix a enviar un xec de 13€ a tots els nens que compleixin sis anys perquè vagin a una llibreria agremiada a comprar-se un llibre. Algunes veus ja han fet notar la paradoxa que el pressupost de la campanya sigui menor que la quantitat de diners que es necessitarien si tots els nens d'aquesta edat anessin a buscar el seu regal. Això no obstant, esperem que sigui un èxit, tot i que serà difícil mesurar fins a quin punt l'obsequi d'un llibre serveix per a complir amb els objectius de la campanya.

SCRIPTA

Lo jardiner hortolà y florista (1852)

CAPUTXINS DE CATALUNYA

Lo jardiner hortolà y florista oferí a la segona meitat del segle XIX un manual d'horticultura i de jardineria breu i pràctic, amb referències prou completes a les hortalisses, les herbes remeieres i les flors que es conreen a Catalunya. De l'autor només sabem que és un frare caputxí. I l'escriu com a servei a la gent senzilla, cosa que explica que sigui en català.

Publicacions de l'Abadia de Montserrat

Ausiàs Marc, 92-98 int. - 93 245 03 03 - comanda@pamsa.cat - www.pamsa.cat

NOVETAT

